

باسمه تعالی

ردیف	سؤالات	نمره
سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی		
رشته: ادبیات و علوم انسانی		
ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)		
تاریخ امتحان: ۱۰/۱۰/۱۳۸۲		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی سال ۱۳۸۲		
سازمان آموزش و پرورش شهر تهران		
کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه		
ردیف	سؤالات	نمره
۱	با توجه به شعر زیر به سؤالات داده شده پاسخ دهید. آیین برادری و شرط یاری آن است که گر خلاف شایسته روم از غایت دوستیم دشمن داری الف - شعر در قالب دو بیتی سروده شده است یا رباعی؟ دلیل خود را ذکر کنید. ب - کلمات قافیه را در بیت اول مشخص کنید. ج - واژه‌ی «آیین» را با علامت خاص خود بنویسید.	۱/۲۵
۲	شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ کار ما شاید این است که در افسون گل سرخ شناور باشیم پشت دانایی اردو بزنیم دست در جذبه ی یک برگ بشویم و سر خوان برویم.	۰/۵
۳	در بیت زیر هر یک از کلمات مشخص شده، کدام یک از ارکان تشبیه هستند؟ «روز چو شمعی به شب، زودرو و سرفراز شب چو چراغی به روز، کاسته و نیمتاب»	۰/۷۵
۴	با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید: «دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.» الف - چه نوع تشبیه بلیغی دیده می شود؟ ب - «مشبه به» در تشبیه اول کدام است؟ ج - «زمین» کدام یک از ارکان تشبیه است؟	۰/۷۵
۵	در عبارت زیر «مشبه» و «مشبه به» را مشخص کنید: دروغ گفتن به ضربت لازم ماند که گر نیز جراحی درست شود، نشان بماند.	۰/۵
۶	در بیت زیر «مشبه» کدام است؟ چه نوع تشبیهی در بیت به کار رفته است؟ «قرار در کف آزادگان نگیرد مال چو صبر در دل عاشق، چو آب در غربال»	۰/۵
ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۲/۱۰/۱۰		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۲		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه		
۷	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید: «عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود» الف - کدام کلمه در مفهوم استعاری به کار رفته است؟ ب - استعاره از چیست؟ ج - چه نوع استعاره ای است؟	۰/۷۵		
۸	در بیت زیر، در ارتباط با کدام کلمه تشخیص به کار رفته است؟ چرا؟ «الا ای باد شبگیری بگو آن ماه مجلس را تو آزادی و خلقی در غم رویت گرفتاران»	۰/۷۵		
۹	در بیت زیر استعاره را بیابید و تعیین کنید چه نوع استعاره ای است؟ «تو را ز کنگره ی عرش می زنند صغیر ندانمت که در این دامگه چه افتاده است»	۱		
۱۰	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید: «هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای من در میان جمع و دلم جای دیگر است» الف - کدام کلمه در مفهوم مجازی به کار رفته است؟ ب - مجاز از چیست؟ ج - قرینه کدام است؟	۰/۷۵		
۱۱	به بیت زیر توجه نموده و به سؤالات پاسخ دهید: «گر نبندی زین سخن تو حلق را آتشی آید بسوزد خلق را» الف - «حلق» مجاز از چیست؟ ب - قرینه ی آن کدام است؟ ج - علاقه ی آن را مشخص کنید.	۰/۷۵		
۱۲	در بیت زیر الف - «کنایه» کدام است؟ ب - مفهوم آن چیست؟ «چنین است رسم سرای درشت گهی پشت بر زین، گهی زین به پشت»	۱		
۱۳	در عبارت زیر بین کدام کلمات سجع به کار رفته است؟ نوع هر سجع را مشخص کنید. گاه از دیدن و خط مکتوب منتعش گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.	۱		
۱۴	در بیت زیر بین کدام کلمات جناس به کار رفته است؟ نوع هر جناس را مشخص کنید. «کفر است در طریقت ما کینه داشتن آیین ماست سینه چو آیینه داشتن»	۲		
ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم				

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)				تاریخ امتحان: ۱۰/۱۰/۱۳۸۲			
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۲				سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه			
۱۵	در بیت زیر الف - کدام کلمات با هم دارای آرایه‌ی «اشتقاق» هستند؟ ب - صامت های مشترک آن ها را مشخص کنید. « صبا، خاک وجود مابدان عالی جناب انداز بود کان شاه خوبان رانظر بر منظر اندازیم»	۰/۵					
۱۶	در بیت زیر کدام کلمه دارای ایهام است؟ معانی مختلف آن را بنویسید: « جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو چون بوی تو دارد جان، جان را هله بندازم »	۰/۷۵					
۱۷	آرایه‌ی موجود در مصراع « ما سلطنت فقر به عالم نفروشیم » چیست؟ الف - اغراق ب - تناقض ج - حس آمیزی د - ایهام	۰/۵					
۱۸	در ابیات زیر آرایه های مراعات نظیر، تضمین، حس آمیزی، تضاد، موازنه و تصدیق را بیابید: الف - آدمی در عالم خاکی نمی آید به دست ب - هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است ج - این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت؟ د - به ترانه های شیرین، به بهانه های رنگین ه - بهر این فرمود رحمان ای پسر و - دردی است درد عشق که هیچش طیب نیست	۳					
۱۹	در ابیات زیر آرایه های اغراق، تلمیح، ایهام تناسب، لف و نشر، واج آرایه و حسن تعلیل را مشخص کنید. الف - روی و چشمی دارم اندر مهر او ب - به زیورها بیاریند وقتی خوب رویان را ج - چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب د - به تولای تو در آتش محنت چو خلیل ه - به صدق کوش که خورشید زاید از نفست و - لبخند تو خلاصه‌ی خوبی هاست	۳					
۲۰	کاین گهر می ریزد، آن زر می زند تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم گویا در چمن لاله و ریحان بودم که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست لختی بخند، خنده ی گل زیباست « موفق باشید » جمع نمرات	۲۰					

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۲/۱۰/۱۰	سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)
سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۲

ردیف	راهنمای تصحیح
۱	الف - رباعی (۰/۲۵) - چون بیت با هجای بلند شروع شده است. (۰/۲۵) ب - یاری، پنداری (۰/۲۵) ج - « - - » (۰/۵)
۲	شعر نو (نیمایی) (۰/۵)
۳	روز: مشبه (۰/۲۵) چراغ: مشبه به (۰/۲۵) کاسته و نیمتاب: وجه شبه (۰/۲۵)
۴	الف - اضافی (۰/۲۵) ب - دایه (۰/۲۵) ج - مشبه (۰/۲۵)
۵	مشبه: دروغ گفتن (۰/۲۵) مشبه به: ضربت لازم (۰/۲۵)
۶	الف - مشبه: مال در کف آزادگان (۰/۲۵) مرکب (۰/۲۵)
۷	الف - نرگس (۰/۲۵) ب - چشم (۰/۲۵) ج - استعاره‌ی مصرحه (۰/۲۵)
۸	باد شبگیری (۰/۲۵) زیرا مورد خطاب قرار گرفته است. (۰/۵)
۹	کنگره‌ی عرش (۰/۵) استعاره‌ی مکنیه (۰/۵)
۱۰	الف - دل (۰/۲۵) ب - فکر و حواس (۰/۲۵) ج - جای دیگر است (۰/۲۵)
۱۱	الف - دهان (۰/۲۵) ب - نبندی (۰/۲۵) ج - جزئیه (۰/۲۵)
۱۲	الف - مصراع دوم (۰/۵) ب - روزگار همیشه به یک حالت نمی ماند گاهی سختی دارد و گاهی هم خوشی (۰/۵)
۱۳	مکتوب، مطلوب (۰/۲۵) سجع متوازی (۰/۲۵) / منتعش، مشتعل (۰/۲۵) سجع متوازن (۰/۲۵) /
۱۴	کینه، سینه (۰/۵) اختلافی (۰/۵) آیین، آیینه (۰/۵) افزایشی (۰/۵)
۱۵	الف - نظر، منظر (۰/۲۵) ب - «ن، ظ، ر» (۰/۲۵)
۱۶	بو (۰/۲۵) رایحه (۰/۲۵) میل و آرزو (۰/۲۵)
۱۷	مورد (ب) - تناقض (۰/۵)
۱۸	الف - تصدیق (۰/۵) ب - تضاد (۰/۵) ج - موازنه (۰/۵) د - حس آمیزی (۰/۵) ه - تضمین (۰/۵) و - مراعات نظیر (۰/۵)
۱۹	الف - لف و نشر (۰/۵) ب - اغراق (۰/۵) ج - ایهام تناسب (۰/۵) د - تلمیح (۰/۵) ه - حسن تعلیل (۰/۵) و - واج آرایی (۰/۵)
	نظر مصححین محترم در تصحیح اوراق امتحانی صائب است.